

LAKIALOITE 113/2002 vp

Laki opintotukilain 7 ja 14 a §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Opintotuen taso on nykyisin riittämätön, ja opintotukea on syytä kehittää eri tavoin. Suomessa pidetään myös yleisesti ongelmana yliopisto-opiskelijoiden opintojen venymistä. Toisaalta opintotukea myönnetään enimmillään 55 kuukaudeksi yhden korkeakoulututkinnon suorittamista varten, vaikka muun muassa lääkärin opintojen suorittaminen kestää 160 opintoviikon sijasta 180 opintoviikkoa. Tämä aiheuttaa sen, että opiskelijat ovat eri asemassa keskenään opintotuen riittävyyden suhteen riippuen suoritettavasta tutkinnosta. Opetusministeriön työryhmä selvitti vuonna 2001 vaihtoehtoja lisätä opintotuen kannustavuutta. Työryhmä esittää mietinnössään Kannustava opintotuki 18:2002, että järjestelmää tulisi kehittää nykyiseltä pohjalta siten, että se paremmin turvaisi päätoimisen opiskelun ajalle paremman toimeentulon, mahdollisuuden tehokkaaseen opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen kohtuullisessa ajassa. Työryhmä arvioi, että opintotukea kehittämällä voidaan lyhentää tuen käyttöä ja ennen kaikkea lyhentää tutkintojen suorittamisaikaa. Mietinnössä ehdotetaan ensimmäisenä toimenpiteenä opintotukiajan pidentämistä tutkinnon pituutta vastaavaksi aloilla, joilla tutkintojen suorittaminen kestää 160 opintoviikon sijasta 180 opintoviikkoa.

Tällä hetkellä noin puolella asumislisän saajista vuokra ylittää nykyisen vuokratason. Vuokratotto ei vastaa todellista vuokratasoa. Lähtökohtana tulisi olla opiskelijoiden ja muun

väestön asumisen tuen tason yhtenäisyys. Tämä on myös työryhmän kanta mietinnössään. Vuonna 2000 toteutettiin opintotuen ja asumislisän yhteensovitus. Yhteensovituksen jälkeen asumislisän piirissä olevien vuokrataso on kuitenkin noussut aravarahoitteisissa vuokrataloissa 3,5 prosenttia. Vuokratason korottaminen onkin nyt erityisen perusteltua, koska asumistuen osa-asunnon normia on korotettu vuoden 2002 alusta lukien. Korottaminen kohdentuu erityiseen tarpeeseen eli asumiskustannusten korvaamiseen niille itsenäisesti asuville, joiden vuokrataso ylittää nykyisen vuokratason.

Edellä mainituista syistä tässä lakialoitteessa ehdotetaan, että kaikki, joilla yliopistotutkinnon laajuus on enemmän kuin 160 opintoviikkoa, voisivat saada opintotukea 55 opintotukikuukauden sijasta 60 kuukaudelle. Toiseksi asumiskustannusten kasvun huomioimiseksi ja opintotuen riittävyyden parantamiseksi korotettaisiin opintotuen huomioon otettavaa vuokratottoa 228 euroon kuukaudessa, joka vastaa osittain yleisen asumistuen tuettavan vuokran rajoja. Tällöin asumislisä olisi enintään 182,40 euroa kuukaudessa, kun se nyt on 171,55 euroa.

Lakialoite liittyy vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

opintotukilain 7 ja 14 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 7 §:n 2 momentti ja 14 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 7 §:n 2 momentti laissa 49/1997 ja 14 a §:n 1 momentti laissa 734/2001, seuraavasti:

7 §

Opintotukeen oikeuttava aika

Korkeakouluopiskelua varten opintotukea voi saada enintään 70 kuukaudeksi. Yhden ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamista varten opintotukea voi saada kuitenkin enintään 55 kuukaudeksi, kun tutkinnon laajuus on 160 opintoviikkoa ja 60 kuukaudeksi, kun tutkinnon laajuus on enemmän kuin 160 opintoviikkoa. Opetusministeriön päätöksellä voidaan pidentää erityisen laajaa työmäärää edellyttävän ylemmän korkeakoulututkinnon tai koulutusohjelman opintotuen enimmäisaikaa. Ylempää korkeakoulututkintoa lyhyempää koulutusta varten opintotukeen oikeuttavan enimmäisajan vahvistaa opetusministeriö. Korkeakouluopintoihin rinnastetaan tätä momenttia sovellettaessa myös opiskelu nuorisooasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeilusta annetun lain (391/1991) 3 §:ssä tarkoitettussa väliaikaisessa ammattikorkeakoulussa. Ulkomailla suoritettavaan korkea-

koulututkintoon myönnettävän opintotuen enimmäiskestosta säädetään asetuksella.

14 a §

Asumislisän määrä

Asumislisän määrä on 80 prosenttia kuukausivuokrasta, käyttövastikkeesta taikka niihin rinnastettavista vuokrasopimuksen tai asumisoikeussopimuksen mukaisista kiinteän suuruista kuukausittaisista asumismenoista. Asumislisää myönnettäessä asumismenoja ei oteta huomioon 228 euron ylittävältä osalta. Opiskelijan osuus asumismenoista saadaan jakamalla koko asunnon asumismenot asukkaiden lukumäärällä, jollei erityisestä syystä hyväksytty muuta jakoperustetta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2002

Kirsi Ojansuu /vihr
Ulla Anttila /vihr
Erkki Pulliainen /vihr
Anni Sinnemäki /vihr
Osmo Soininvaara /vihr

Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Merikukka Forsius /vihr
Satu Hassi /vihr
Tuija Brax /vihr
Janina Andersson /vihr